

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 360 Lei.

Fél évre 180 Lei.

Negyed évre 90 Lei.

Havonta 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Valuta-gyógyítás.

Néhány év óta a nagy világgazdasági ingadozó árjegyzései irányítják Európa gazdasági életét. Nemcsak Románia, de a nemes valutájú nyugati államok pénze is erősen érzi és szenved az állandóan változó értékelést. A zürichi, párisi és a többi tőzsdék pénzárszámok szabja meg, hogy hány leu, frank, dinár vagy márka egy kiló kenyér ára. Ha esik a leu, drágább a kenyér, a ruha, a megélhetés és minden dolog Romániában, ha a frank ára emelkedik, olcsóbban jut mindenhez a francia. Nem változik más, csak a pénz értéke. Ugyan az a dolgot több, vagy kevesebb pénzzel kell megfizetni a pénz értékének megfelelően. És Franciaországban körülbelül ugyanannyi értékű egy kiló kenyér ára, mint Romániában, Német-, Orosz-, vagy Spanyolországban, vagy akár Japánban. Majdnem olyan egyforma a kenyér és a többi áru értéke mindenütt, mint békében volt, csak hogy ma minden országban annyit kell fizetni érte, amennyit a pénz — aranyban — megér. Nem mindenütt és nem mindenütt azonos ma az aranyértéke. Békében sem volt az és ma a leromlott közlekedési viszonyok, az érintkezés, az árucseré nehézsé-

ge, a mindenütt dívo szállítási mézériák és számtalan egyéb ok miatt többé-kevésbé különböznek az áruk aranybani árai, de annyi bizonyos, hogy mindegyik az ára a világparitás felé törekszik.

A francia frank ma alig egyharmadát képviseli békebeli értékének, száz német márka ára ma egy békebeli pfennig, a leu értéke is a negyvenedik részére süllyedt alá és csak kétszáz osztrák koronára teszi ki körülbelül egy békebeli árát. És ha alaposan körülszemlélünk, meglepetéssel tapasztalhatjuk azt, hogy az országok gazdasági életének nem az ár jobban, ha alacsonyabb áll a valutájuk, a sokkalta nagyobb baj az, hogy a békének immár az ötödik esztendejében alig van ország Európában, amelynek állandó értékű a valutája. Nap-nap mellett hullámzik az országok pénzeinek értéke és sohasem tudhatjuk, hogy az a pénz, ami ma a zsebünkben van, legyen az leu, frank, lira vagy szokol, milyen értékű lesz holnap. Ez a folytonos érték-ingadozás teszi bizonytalanul a gazdasági helyzetet és igen gyakran kétségbeesztő helyzeteket teremt. A kereskedő, aki ma nagy raktárakat tart, nagy kivittelezései vannak és nagy összegű kölcsönpénzzel kénytelen dolgozni, állandó bi-

zonytalanságban és súlyos aggodalmak között él, mert nem tudja előre, hogy árukészletének értéke nem süllyed-e le egy hirtelen valutaemelkedés folytán és ugyanekkor milyen értékű pénzt kell visszafizetnie tartozásaiért és kivittelezéseinek összege mennyit ér majd akkor, ha a valuta alább hull.

Azokban az országokban sem rózsás ma a helyzet, ahol állandó értékű és jó valuta van. Rosszabb de nem kétségbeesztő az állapot ott, ahol a pénz értéke alacsony szinten állandósult, de a legsúlyosabb körülmények között tengődik annak az országnak gazdasági élete, amelynek valutája akár magasabb, akár alacsonyabb szinten, de állandóan ingadozik. Európa pénzügyi vezérterfiai már régen észrevették ezt és számtalan módot kerestek arra, hogy Európa beteg pénzügyi helyzetén segítsenek. A tervek között felmerült többek között az amerikai kölcsön ügye. Amerika tudna annyit kölcsönt adni Európának, hogy a mai helyzetet egyszerre szanálja. De még sem adja meg azt a kölcsönt, mert az amerikai szakemberek megállapították, hogy ez a kölcsön csak pillanatnyi segély lenne, azután az egyes országok belső gazdasági helyzeté-

hez mért eltérések ismét jelentkeznek, és nemsokára ugyanott állanak, ahol most. Felmerült az egységes pénz terve is. E terv szerint Európa minden államában egynemű és egyenlő értékű pénzt vezetnének be abban a reményben, hogy ezáltal elsimulnának a valutadifferenciák és megszűnének a további árfolyam-ingadozások. Azonban ekkor is külön pénze lenne minden államnak, minden állam külön gazdálkodnék a saját pénzével, egyik állam jól, a másik rosszul és az értékbeli eltéréseknek újabb lehetősége támadna. Mert a rossz gazdasági helyzetnek nem a pénz értékcsökkenése vagy ingadozása az oka, hanem éppen ellenkezőleg: a rossz gazdasági viszonyok rontják le a pénz értékét. Ezért hiábavaló minden olyan igyekezet, amely akár elkülönítve, országonként egyénileg, akár pedig egész Európára kiterjedőleg a pénz értékét magával a pénzzel akarja stabilizálni. Előbb meg kell teremteni minden egyes országban a belső gazdasági konszolidációt és ha majd a gazdasági helyzet egész Európában javulónak indul, akkor a pénz értéke is közeledni fog a régi békebeli értékéhez.

BÉCSI LEVÉL.

A Concordia-bálon.

Azért a potom százezer koronáért, amibe a jegy kerül, bele lehet látni a mai Bécs szívébe. Békebeli pompában harcias szépségű dancok egész zászlóaljai vonulnak föl fényes és hatásos rá-mában; színtén és leplezetlenül produkálja magát, vagy ahogy itt mondják, reprezentálja magát a mai Bécs. A Concordia, az írók és hírlapírók klubjának a bálja, amelyet ezuttal is évtizedek megszokott tradícióinak tiszteletben-tartásával, a régi emlékek iránt való konzervatív hűséggel tartottak meg, az egész farsangi szezon egyetlen eseménye. Reprezentációs bál, egy monstre-fogadó-estély, mai formájában persze csak hadi-pótlék a hajdani fényes világvárosi farsang emlékeiből, az egyetlen mégis, ami nagyjából épségben maradt meg. A mai Bécs sápadtan tükröződik vissza a régi Bécs fényében; ez a visszatükröződés valahogy úgy történik, hogy ez a mai, hamis fényességű Bécs meg-nézi magát a régi Bécs tükrében, tükör alatt értvén azt a szomorú fényt, amihez bizonyos idő múltán

és bizonyos körülmények között nagyon finom régi ruhák jutnak. Mindenesetre érdekes éjszaka a Concordia-bál; kortörténelmi tanulmány hangos zenekísérettel.

Anélkül, hogy egy ilyen bál éjszaka jelentőségét tulbeesülnék, el lehet hinni róla, hogy a nagy reprezentációs estélyen Bécs mai keresztmetszetét látni, amikor, mint egy paradés revün, szemlét lehet tartani egy hirtelen támadt, egészen új társadalom fölött. Hogy honnan kerültek elő, senki se tudja; tolongva, sietve, mohón az ismeretlenségből, ahonnan előke-rültek, egyenesen a bálterembe lépnek. Itt Bécsben nem az a divat, hogy osztályok, foglalkozá-sok, mesterségek, társadalmi kasztok és minden elképzelhető rendek szerint rendezik a bál mulatságokat. Itt élelmes rendező-vállalatok tartják a kezükben a bálozásra alkal-mas vigadó-csarnokokat s minden elképzelhető és kitalálható, szellemes kevésbé szellemtelen és egészen bárgyu jelszavak alatt rendezik es-télő-estére a jelmez és jelmezeten mulatságokat. Van itt Alland-redoute és Caligari-redoute, van Gesinde-Ball és Bösen-Buben-Bail, fekete-fe-hér és piros-fehete-bál, sport-bál és

fennisz-bál és film-redoute és mindenféle vegyesen és a sok cifra mulatság között épen a Gesinde-Ball tartják a legfinomabbnak és legelőkelőbbnek, mert ezen a sikk az, hogy a legfinomabb hölgyek mint szobaleányok jelennek meg s viszont minthogy ezzel szemben a szobalányok is megjelennek, mint — szobalányok, annyi szobalány a világon nincs együttvéve, mint amennyi itt egy estén kacérokodik a Konzerthausban.

A Concordia-bálon lehető erőfe-szítéssel és némi sikerrel megőrzik a régi időkbeli megmaradt és most már egyetlen reprezentációs estély exkluzivitásának legalább a látsza-tát. Ezen az estélyen az államfő is megjelenik. A bécsiek ezen az uton, ez alkalommal és a Konzerthausban értesülnek róla és tudomásul veszik, hogy Ausztria köztársaság és hogy annak elnöke is van. Az a rendkívül elegáns külsejű, szakállas, kopasz, ősz ur, mint egy császár civilruhában, aki pontban tíz órakor a ren-dezők sorfala között és két külügy-miniszteriumi tisztviselő kíséretében felvonul a notabilitások részére fenntartott pódiumra, az estrade-ra, ha nem tudnak és nem tudják, most

megtudhatjuk, az Hainisch Mihály dr., Ausztria szövetségi elnöke. A bálterem, amely hajdan a császári pompa fényében ragyogott, látha-tóan jól beletalálja magát a mai helyzet polgári egyszerűségébe. A kormány tagjai szinte észrevétlenül merülnek el a tömegben. A volt miniszterek, akiken nagykeresztek csil-lagjai ragyognak, jobban feltűnnek. Érdekesek a külföldi diplomaták; legérdekesebb a kínai követ, aki egész személyzetével és egész kínai kolóniával vonul fel.

A páholyokban arisztokratákat is látni, többnyire magyar mágná-sokat. Az est szenzációja a siheder siber, akit ujjal mutogatnak egy-másnak az emberek, amint szinte rokonszenves esetlenségével és bá-rátnőjével a legjobb páholyban ül, amelyet mindenesetre huszmillióval fizetett meg. Azt mondják, hogy több billiója van, mint amennyi éveinek száma. A régi gazdagok alig láthatók. Csupa új millió... ille-tőleg billionárius. Ellenszenvesek így együtt. A művészvilág az egyet-len, amelyet nem érint a korona el-értéktelenedése és a felfordult új-világban, intakt fölénytel szinte lenézi az új arisztokraciát. Egyébként a

Megnyiták a diák-otthonok.

(A liberális-párt elégedetlen Bucurest városi tanácsa miatt.)

Bucurestből jelentik: Tegnap este Constantinescu földművelésügyi miniszter lakásán minisztertanács volt, amelyen résztvettek az összes fővárosban tartózkodó miniszterek. Constantinescu miniszter bejelentette, hogy az új fővárosi tanács letette az esküt. Florescu igazságügyminiszter ezzel kapcsolatban közölte a minisztertanácsal, hogy a liberális párt nincsen megelégedve a fővárosi tanács megválasztásával. Különösen azért elégedetlenek, mert a pártot a tanácsosok kinevezéséről meg sem kérdezték. Ezután az antiszemitizmusról beszéltek, majd elhatározták, hogy engedélyezik a Casa professor által meghirdetett népgyűlést azzal, hogy minden utcai tüntetésnek elejét fogják venni még pedig a legerélyesebb módon. Ezután Brătianu Jonel miniszterelnök tett néhány fontosabb bejelentést. Közölte, hogy a

főiskolai hallgatók egy küldöttsége kereste fel és konciliumos hangon arra kérte, hogy nyitassanak meg a diákotthonokat. A miniszterelnök eleget is tett a kérelemnek, de csak arra az időre nyitatta meg a diákotthonokat, amíg a forgalom teljes mederbe megy. Végül Duca külügyminiszter a török delegáció bucuresti tartózkodásáról számolt be minisztertársainak.

A Kamara tegnapi ülésén Orleanu elnökölt. Marescu munkügyi miniszter javaslatot terjesztett elő, a fogászat üzésének szabályozásáról és kérte a sürgősség kimondását. Több kisebb jelentőségű felhatalás után az ülést berekesztették. Toma Stelian volt igazságügyminiszter a Lupta lúdósítója előtt kijelentette, hogy a nemzeti párt és az Averescanusok között tovább folynak a tárgyalások.

Kossuth Lajos — Mikes Kelemenje.

(A 48-as magyar szabadságharc emigránsainak szétzilálése. — Szomorú napok elsárgult lapokon.)

Érdekes napló került a kezünkbe. Szerzője Ihász Dániel 48-as alezredes, aki feljegyzéseiben a magyar szabadságharc leverése utáni napokat mondja el. A naplóból, amely még nem jelent meg a nyilvánosság előtt, kíváncsian közöljük az alábbiakat.

Ihász Dánielt 1849. júliusában a Vöröstoronyi szoros védelmére rendelték ki, amelyet azonban az alezredes kis csapatával nem sokáig tarthatott. Lüders orosz tábornok tulnyomó erejével szemben és török-román területre menekült embereivel. A világosi fegyverletétel után Viddingben találkozott Kossuthékkal és Kossuth Ihászt nevezte ki az emigrált sereg felügyelő-parancsnokává. A magyar csapatok akkor már züllesztnek indultak. A táborban ugyan általános elégedetlenség uralkodott, az emberek demoralizáltak voltak, de nagyrésztük mégis ki akart tartani a bujdosásban. A szökődés azonban mégis megkezdődött, s éjszakánként negyvenötvenen hagyták el, akárhányszor tisztjeik vezetésével a tábor. A viddini török pasa is kiment a magyar táborba, amikor már nagyobb mérvű lett az emberek szökése. Annál is inkább esodálkozott az emigráns magyar katonák szökésén, mert nemcsak, hogy élelemmel látta el őket jól, hanem Kossuth közbenjárására még dohányt is kaptak. Ihász ekkor kijelentette, hogy inkább vezényelne 20 ezer fegyveres embert hatvan ezer fegyveres ellenében, mint hogy olyan csekélyszámú demoralizált és fegyvertelen népet kormányozzon. De ekkor már a járványos betegségek is felütöttek a

fejüket az emigránsok sátor táborában és a vizsgáló tisztek akárhányszor, amikor a tábor utóá közt jártak, két-három katona holt testére is bukkantak, akik kolerában haltak meg.

Ezután jött az ősz és beálltak az esőzések és a hidegebb időjárás. Ekkor már nem lehetett künn lakni sátor táborban és 1849. október hónapjának közepén beszállásolták a csapatokat a városba. A legénységet huszat, harmincat, sőt ötvenet is egy istállóba, kamarába vagy török kávéházba. A legénység már csak rongyokban járt. Megkezdődött az emigráns sereg teljes felbomlása. Több csapatot megtagadta az engedelmességet, még voltak akik fegyverkeztek voltak és ezek a Viddinben levő Hauslap császári generálisnak macskazenét adták. — Hauslap mégis vagy 3 ezer embert összeszedett közülük és visszavitte őket Magyarországra. A hajó elindulását az ottmaradtak rémes kurjongatással és fülettepő füttyléssel kísérték. Ebben az időben történt, hogy Ihász és társai felfedezték, hogy Kossuthot Ausztriából érkezett orvgyilkosok meg akarják ölni, ezért elhatározták, hogy Kossuthot szigoruan fogják őrizni. Két-két százados állandóan Kossuth közelében volt és éberrel ügyeltek rá, hogy avatatlan közelébe ne jusson.

Történt azután, hogy Ahmet effendi kijelentette, hogy többé nem biztosíthat a magyar emigránsok számára semmit és azt, hogy a török kormány továbbra is eltartsa őket, nem remélhetik. Kossuth ekkor maga akart hajóra szállni, de Ihász és több tisztársa

kijelentették, hogy minden körülmények között vele akarnak tartani. Kossuth ez ellen eleinte tiltakozott és azt hangoztatta, hogy őt csak nyomoruságba követhetik. Végre beleegyezett és a tisztek közül vagy tizen örömmel követték a bizonytalanságba vezértüket. Ihász Kossuthnak Amerikából való távozása után két tisztársával a Perl St. és Chatam St. sarkán „The 3 Hungarians” céggel vendéglőt nyitott, amely a magyar emigránsok népszerű tanyája volt hosszú időn át. Ihász 1869-ben visszatért Európába, olasz szolgálatba lépett, a magyar légióba légió egyik parancsnoka volt s több olasz katonai kitüntetéssel díszítették. Élete végéig (1881) Kossuth leghivebb embere volt a számkivetésben. Kossuth turini életéről rengeteg levelet írt és ezért elnevezték Kossuth Mikes Kelemenjének.

Hogy áll a leu?

Február 10-én fizettek 100 lelért: Párisban 8.05 frankot
Zürichben 2.50 frankot.
Budapestben 1350 koronát
Bécsben 34250 koronát
Newyorkban 47.25 centet
Brüsszelben 9.— frankot
Berlinben 15300 márkát
Londonban 1 font 900 lei.
Belgrádban 50.— dinárt

Ujabb büntetések.

A franciák megszigorítják a blokádot.

Londonból jelentik: Egyes reggeli lapok azt a párisi értesülést közlik, hogy Franciaország a Ruhrvidéken foganatosított intézkedések miatt tapasztalható passzív rezisztencia következtében újabb büntető intézkedéseket készít elő. A franciák tervbe vették a német kikötők megszállását és a németországi export-import ellenőrzését. Angol kormánykörökben ez a jelentés láthatólag nagy elkedvetlenedést idézett elő.

Párisból jelentik: A francia intézkedések elleni passzív rezisztenciának alighanem az lesz a következménye, hogy megszigorítják a blokádot. A szénen kívül valószínűleg a megszállt területek többi termékeit is megvonják Németország egyéb részeitől.

Sport.

— Betiltották a Hakoah. Dr. Singer Jenő ügyvéd, a Hakoah aradi sportegyesület ügyésze idézést kapott a rendőrségre, ahol közölték vele, hogy a belügyminiszter betiltotta a Hakoah működését. A betiltás a legutóbbi Hakoah-bálon lezajlott incidensre vezethető vissza. Ma a sportegylet küldöttsége megjelent Georgescu vezérfelügyelőnél és Gritta Ovidiu rendőrprefektusnál. A vezetőség tagjai kijelentették, hogy nem azonosítják magukat az incidens előidézésében részt vett egyekkel, amennyiben azok tagjai az egyletnek, kizárják őket. Egyben a vezérfelügyelő és a prefektus támogatását kérték ügyük érdekében amit azok megígérték.

női szépség diadalmaskodik a kellemtelen és kénytelen gondolatok fölött, a bécsi nők fess szépsége, amelynek tömegkiállítása egy ilyen bál. És a ragyogó toalettek, szinte hihetetlen, hogy ilyeneket osztrák pénzért kapni lehet, aminthogy nem is lehet, mert már régóta csak francia frankért dolgoznak a bécsi Paquinek. Csupa bátor szín: arany, ezüst, zöld, lila, kék, sárga; csupa határozottság, vagy — elszántság. A frizurának külön ünnepe a bál, nem hiába volt „Kopi-redoute” a héten. Csupa sima frizura: az egyszerűség tulszásai a komplikáltságig. Egy német művésznő frizurája közbeszéd tárgya volt. Japán császárnénak volt fésülve.

Igy kerül össze a Concordia-bálon Bécs ragyogó multja, sivar jelene és a — ennek még jelzője sincs — jövője. A jelen mellékes már ugyéjjel után, amikor a kitűnő zenekar Lehár édes valcereit, Kálmán vakmerően originális foxtrottjait játssza, vagy Fall új shimmy-jét a Pompadourból, amely ugy hat, olyan időezerűen, izléstelenül, mint a siberek linéges a bőrzén, annyira hangos és erőszakos, ügyes és szemtelen.

Törökország védekezik

(Izmed pasa nyilatkozata Bucarestben.)

Bucurestiből jelentik: A Dimincata ma reggeli száma intervjút közöl Izmed pasától, aki tegnap reggel érkezett Bucarestbe a Simplon-expresszsel. A török delegáció vezetője kijelentette, hogy a békeszerződést a Törökországra kényszeríteni szándékolta gazdasági és igazságügyi rendszabályok miatt nem írta alá, mert az idegenek ügyének ilyen rendezése mélyen sértene Törökország szuverenitását. A Mossul és a tengerszorosok kérdésében már meg lett volna a megegyezés Lausaneból való elutazása még nem végleges, mivel eddig még nem kapta meg a konferencia befejezéséről szóló jegyzéket. Törökország békés intencióktól van áthatva, de megtámadtatása esetén minden erejével védekezni fog.

Szuhanek Oszkár és Tóth Gyula.

Kettős képiállítás a Kulturpalotában.

Vasárnap nyílik meg a Kulturpalota kistermében Szuhanek Oszkár és Tóth Gyula együttes képiállítása. A harmadik művész, Kálmán László volt aradi, jelenleg timisoarai tanár nem jöhetett el, mert betegség gátolja átjövételében. A két művész ezuttal először jelenik meg az aradi közönség előtt, a mely bizonyára méltányolni fogja a festményekben megnyilatkozó kvalitásokat.

Szuhanek Oszkár a kiforrottabb, a szélesebb látókörű. Tanulmányait Budapesten Ferenczy Károlynál, Balló Edénél és Hegedüs Lászlónál kezdte, azután elment Párisba, ahol a Julien-iskolát látogatta. Párisi tanulmány. Idejéből való három jól megkonstruált aktja. A fiatal művész legtöbb idejét külföldön töltötte. Járt Egyiptomban, Németországban, Olaszországban. Mindenütt komoly törekvéssel merült el művészetében és szorgalmasan dolgozott, Jeles kvalitásait már Párisban is elismerték, amikor a Julien-iskolában díjjal tüntették ki. Szuhanek főerősége a tájkép. Néhány finom vélcenci tájképe, a Borghese-villa parkjának több színpompás részlete, augsburgi és nürnbergi tájképei a maguk nemében elsőrangú alkotások. A művész szereti a napsütést, a vibráló levegőt, a ragyogó tiszta égboltozatot. Mind ezt egyszerű eszközökkel vetíti vásznonra. A mesterek technikáján nevelődött formakésztségbe beleviszi a maga poetikus lelkét, a maga impresszióit és így alkotja meg lágy tónusu, levegős képeit, amelyek gyönyörűséggel töltik el a szemlélőt. Ugyilátszik, hogy figurális téren is sikeresen állja meg helyét. Erre enged következ tetni egy nagyobb portréja és Rubletczky Géza aradi szobrászművész jól sikerült mellképe. Szuhanek Oszkár 53 képét állította ki.

Tóth Gyula, a fiatal festőgeneráció tehetséges tagja. Szatmári fiú, aki idejének javarészét Felsőhányán tölti. Tájképeinek nagyrésze felsőhányai motívum. Tehetsége markáns, nem olyan lírai, mint társáé. Tanulmányait Münchenben kezdte, ahol akadémiái díjat is nyert. Igen jók és markánsak portré-tudiumai, müncheni témájú akvarelljei szindusak. A

fiatal művész még nem találta meg teljesen önmagát, de eddigi munkájából azt a következtetést lehet levonni, hogy jó uton halad az eredetiség felé. Értékesek másolatai, amelyeket müncheni tartózkodása alatt készített. Egy nagyobb Dávid Wilkié, két Ru-

Takuló fotografiák. (Arcképsorozat a régi Aradról.)

Dr. Nemess Zsigmond.

Eppen a kis unokáját becézte, amikor ma délelőtt beléptem hozzá. Molnár Jucika urleány, egy drága kis apróság, nagykomolyan diskurált a nagyapával a tavaszról, a napsütésről és egyéb földi jókról. Dr. Nemess Zsigmond unokája komoly kis lány és nagy dáma, ismeri egész Arad, tán még jobban, mint a nagyapóját, aki az utóbbi években visszavonultan él. De volt idő, nem is olyan régen, amikor a nagyapó fiatalos hévvel elől küzdött a porondon és vezető szerepet vitt az aradi társadalmi életben.

— Hát már én is odakerülök? — csodálkozott, amikor megmondtam, hogy miért jöttem. — Bizony, bizony eljár az idő.

Rövid rajzát vázolta előttem tartalmas életének:

— Meglehetősen ambiciózus ember voltam egész életemen át és minden törekvésem legszebb jutalmát abban találom meg, hogy országgyűlési képviselő lehettem. Itt a falon, a rámában az irás három mandátumról. És mind a hármat egy községből kaptam, Facsádról. 1903, 1905. és 1910-ben választottak meg. A koalíció alatt, a szabadelvű párt bukása után nem vállaltam mandátumot, csak amikor Tisza és Kálmán-Héderváry munkapártja restaurálták a szabadelvű pártot, akkor léptem fel ismét 1910-ben. Ugyszólván egyhangulag választottak meg ekkor.

— Na és voltak-e nagy bukásai?

— Bizony volt az is. Amikor először léptem fel Radnán, 1900-ban. Beles Jánost, Beles Jenő dr. volt alispán édesatyját közjegyzőnek nevezték ki Aradra. Ekkor üresedett meg a radnai mandátum. Vancsó Gyula volt az ellenfelem, a Hunyady uradalom jószágigazgatója. A Seidner és Malrowitz-cégek különvonnattal hozták be az ellenem szavazókat és már délelőtt olyan volt a kudarc, hogy visszaléptem. Elképzelhet, hogy barátaim részéről micsoda csipkedésekben volt részem és mikor 1901-ben általános választásokra került a sor, elszőktem Aradról a Graz melletti Radigund fürdőhelyre. Tudtam, hogy olyan vagyok, mint a cirkszó, amely házára rázendül a muzsika — körbefut. Én pedig nem akartam együttáncolni ezen a választáson. De nem hagytak meg visszavonulásomban, levelek, táviratok jöttek barátaimtól, közölték, hogy szabadel-

bens és egy Van Dyck-kóplája pontos tudásról és színérzékéről tesznek tanúságot. A két művész együttes képiállítása az idejében határozott esemény, a mely mellett nem lehet egyszerű tudomásul vétellel elhaladni.

vi programmal felleptettek Facsádon — azt se tudtam, hogy hol van és mi fán terem Facsád, sohse hallottam híret, mégis elutaztam oda, gondoltam csak úgy inkognitóban körülnézek. Az inkognitó azonban nem sikerült, hiveim magukkal ragadtak és a terület hatvanhét községből negyvenötön végigvonszoltak. Három nyelven kellett dikciókat mondanom. Magyarul, románul és németül. Ellenfelem báró Harkányi János későbbi kereskedelmi miniszter volt és alig kétszáz szavazattal maradtam le mögötte. 1903-ban amikor Harkányi összeférhetelenség miatt lemondott ismét, mint önjelölt léptem fel Facsádon. Juhos Gyula volt a hivatalos jelölt, de huszonegy szavazattal győztem felette. 1905-ben valami Bánffy-párti volt az egyik ellenfelem, Hock János is lejött mellette beszélni és a román nemzeti párt részéről is fellépett Muntean Aurel dr., de ekkor már hivatalos jelölt voltam és nagy többséggel győztem.

Egy nagy fehér lobogót mutatott, ami szobája falán függ. Rajta a román nemzeti színekben a következő szavak:

„Cercul Murasilul”

„Striga unanim”

„Sa traisca”

„Dr. Nemes Zsiga.”

— Látja ezt a zászlót? A román választóim adták és a román választók vitték diadalra. Azt mondták, hogy a suba alba és az opincea nagyobb, mint a spala

Megmutatott egy másik gyönyörű vörös posztós kortes-lobogót, amit az igazfalvi asszonyok himeztek. Ott függ szobája falán. A lobogóval szemben gróf Tisza István arcképét őrzi a fal, akinek Nemess Zsigmond dr. mindvégig lelkes hive volt. Huszonöt évig volt Arad város törvényhatóság bizottságának a tagja. A közigazgatási bizottságnak és a szintgyi bizottságnak, valamint az ügyvédi kamara választmányának volt állandó tagja. A zsidó hitközség elnöki tisztségét pedig husz éve tölti be.

— Jelenleg teljesen visszavonultam, nyugalomban élek — mondomta befejezésül — s olvasgatással töltöm időmet. Egészségi állapotom nem a legjobb, de megőrztem kedélyemet és elmondhatom, ha újra kezdeném az életemet, ugyanígy kívánám végig élni.

A tavaszi nap erős fénye éle-

sen világította meg dr. Nemess Zsigmond markáns profilját, amint várakozó kocsijába szállt. A 25 évig volt városatyja két bottal kezében jött le a lépcsőn és elindult friss levegőt szívni és nézni a ki-kelet sarjadt életét. (6.)

Budapestet

árvíz fenyegeti.

(Káposztásmegyver pusztulása. — Nyolcezer ember hajléktalan.)

Budapestről táviratozzák, hogy a Lánchídnál ma reggel a Duna vizállása 684 centiméter, tehát a tegnaphoz képest kilenc centiméterrel emelkedett. Ma éjjel a folyam a megvert csárdánál áttörte a védőgátakat és irtózatoss víztömegek zúdultak be káposztásmegyver községbe és másfél méter magasságban elleptek 220 lakóházat, azok kertjeit és az udvarokat. Katasztrófa ugyan nem jött váratlanul, de a lakosság mégsem tette meg az előkészületeket a menekülésre és amikor már méter magasán állott a víz a községben, a hatóságoknak még akkor is a legnagyobb erőfeszítésükbe került, hogy kilakoltassák a veszélyeztetett lakosokat. A tulajdonképpeni katasztrófa éjszaka következett be. Hajnali 3 órakor 200 ház víz alatt állott. A mentők csónakokon vonultak ki és úgy szállították el a betegeket, a lakosságot pedig magasabban fekvő helyekre telepítették át. A katasztrófa azért következett be, mert az állami ut olyan alacsonyan van építve, hogy a víz átcsapott rajta. A házak tulajdonosai, amikor házaikat építették, nem számítottak az árvíz lehetőségével. Káposztásmegyveren a szegény emberek mindene odaveszett. Az dr szétördelte a kerítéseket, elsodorta az ólakat és a lazább épületeket és tönkretette a házak berendezését. Az éjszaka borzasztó pánik keletkezett és az árvízzel elöntött községre réttentetes órák szakadtak. Az asszonyok és gyermekek egész éjszaka sikoltottak és imádkoztak. A rémület egész virradatig tartott. Dr. Semsey Aladár ujpesti polgármester tudósítónk előtt kijelentette, hogy a legnagyobb baj az, hogy a kárvallottak nem akarják elhagyni házaikat és a hatóság legfeljebb arra kényszerítheti őket, hogy a padlásra hurcolkodianak.

Budapestről táviratozzák: A Duna még emelkedőben van. Az elmúlt éjszaka óta 14 centiméterrel növekedett a víz állása. A kulminációs pontot valószínűleg vasárnap éri el 620—630 centiméternyi magasságban. Szakemberek szerint az áradás legfeljebb két napig tart. A Duna vize évtizedek óta nem emelkedett ilyen magasra. A Filatorigátnál 50 ház áll víz alatt. Attól lehet tartani, hogy összedőlnek. A pincékben és az alacsonyabban fekvő házak szobáiban előtör a talajvíz és ezért a budai oldalon is sok ház földszinti lakásait kiürítették, köztük a Lukács-fürdő, Császár-fürdő és Rómalfürdő földszintjeit. Ujpesten és Káposztásmegyveren 8 ezer ember hajléktalan. Az árvíz előntötte az ujpesti új temetőt is. Hasonló mértékben legutóliára 1838-ban áradt meg a Duna. Akkor a Duna legmagasabb vizállása 940 centiméter volt.

IFJÚ MŰVÉSZEK.

SZALAY ALICE.

A Polgári Jótékony Nőegylet előadásán tünt fel. Bájos Pillangókisasszony volt és ügyesen táncolt. Sőt: igazi művészetet produkált. A végtelenül finom kis drámában még énekel is, tehát hármas művészetesség. Felkerestük a fiatal urileányt, aki kedvesen csevegött a terveiről...

— Már gyermekkorom óta nagyon vágyódom a színpad után — kezdte. De sohasem gondoltam arra, hogy valamikor játszani fogok — drámát; mert operettben szerettem volna játszani. Hja! Így van ez! Aki szubrett akar lenni, drámában kap szerepet... Nos hát én őszintén megmondom, színésznő szeretnék lenni, még pedig: szubrett! A mama beleegyezik abba, hogy színésznő legyek...

Komolyan beszélt, mert mai napra éppen a művészeti pályánál kell erő, határozottság és akarat. Szalay Alice rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal és tehetséggel. Zongorázik, szépen énekel, táncos nagyszerű és játszik prózát. Nem tartozik azok közé az urileányok közé, akiket befolyásol a mások elítélése. Színésznő akar lenni! Tehetsége van hozzá, ezt már megállapították színházi emberek és megállapította az aradi publikum is. Egyébként szorgalmasan készül erre a pályára. Tanul énekelni is. Gellért Pál, az aradi városi színház karmestere tanítja.

— A közeljövőben felutazom Budapestre — folytatta — mert tökéletesíteni akarom magamat a táncban és az éneken. Már régóta foglalkozom azzal a gondolattal, hogy színésznő legyek és hiszem, hogy nemsokára a színpadot mondhatom második otthonomnak... Az ember úgy van ezzel a színpaddal, mint a gyermekkorral! Vágyódik a színpad után és mikor már ott van: csalódik. De ez kellemes csalódás! És egy szubrett nem csalódik olyan sokat, mint egy drámai hősnő! Legalább is én így gondolom...

Kis szünet. Szalay Alice maga elé meredt. Talán a lelkében finom muzsika zümmögött, a lélek hurjai harmónikus zenévé olvadtak. Elébe tünt a színpad, a hol ő, mint körüljárógott szubrett táncol és énekel... Hirtelen felriadt, aztán folytatta:

— Tudja, mi jutott most hirtelen az eszembe?... A kis japáni leány mennyire kivetkőzik az ősi tradíciókból; dráma helyett az operett könnyed levegőjében él! Ugyan-e milyen furcsa!

Azt szokták mondani, hogy az igazi tehetség már egyetlen felléptével, egyszerre hódítja meg a közönséget. Szalay Alice esete fényesen bizonyítja ezt. Pedig a Pillangókisasszony-beli szereplésnek kulisszatitka van. Szalay Alice az előadás előtt néhány nappal ugrott be a szerepébe. És hogy milyen jól alakított, azt csak azok tudják, akik élvezték szép és tisztán megérezett játékát... Milyen furcsa az élet! Az érzékeny, szomorú, könnyes Pillangókisasszony átröppen a Muzsa másik kertjébe. Az operettekben fog sikereket aratni! Mert bizonyos, hogy aki ilyen energiával indul neki pályájának: azt hamarosan elismerik és megszeretik.

(Sherry).

Magánforgalom. (Képek a budapesti kávéházi tőzsdejátékról.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A kávéház nem is olyan zajos, mint ahogy az ember hinné, nincsenek is olyan sokan, mint ahogyan gondolni lehetne: emberek ülnek szerteszét az asztaloknál és alapjában nincsen is nagyobb lármá, mint akármelyik másik pesti kávéházban. A különbség csak az e között meg a többi kávéházak között, hogy itt-ott felugrik egy-egy ember, átmeleg a hatodik asztalhoz és szó nélkül belebeszél a többiek társalgásába. Ez a magánforgalom, ahogy tőzsdei nyelven nevezik, de az egész kép éppenséggel nem más, mint akár azé a kávéházé, ahol a telekügynökök találkoznak és beszélnek meg a svábhgyi villák átcsereleési lehetőségét szabadság-téri hatszobás lakásokra.

— Tudja, kérem, hogy lehet megkülönböztetni a baisset a haussetól? Hausseban bejön a rendőrség a kávéházba és felírja az embereket. Baisseben még sohasem volt razzia. Veszíteni, azt szabad.

Most odajön egy harmadik ur és azt mondja:

— Adok Izzót nyolcvanötért.

— Hetvenkilenc — mondja egy hatodik ur az asztal végéről.

— Hetvenkilenc? Izzó? Mit gondol? Áprilisra háromszáz lesz.

Egy ur aki eddig a Pester Lloyd-ot olvasta, most leteszi a lapot és megszólal:

— Tudja mit? Ezt kézből megkontrázom!

Egy másik ur vitatkozni kezd: — Az egészet a bankok csinálják. Megszoritják a tőzsdénapokat, a Giro egyszerre csak hektikát kap és köhögni kezd, aztán meg felemelik a kosztpénzt és emelnek.

— Tudja maga, hogy van ezzel az egész kosztpénzzel és ezzel az egész hausse-szal? Ismerte maga az Ujhelyi Lipótot? Vásárhelyen? Ehhez egyszer beállított a Weisz bácsi gyertyaszentelőkor és kért tőle száz forintot. Száz forint akkor még rémes nagy pénz volt. Ujhelyi a zsebéből kivett egy becsomagolt százforintos tekerést és odaadta a Weisznak. Husvét után aztán egyszer csak egy szép napon beállit a Weisz az Ujhelyihez és azt mondja:

— Elhoztam a pénzt, nagyságos ur.

— Micsoda pénzt?

— Amit nekem tetszett kölcsönadni.

— Én magának? Hogy jövök én ahhoz, hogy én magának pénzt adjak kölcsön? Mi vagyok én? Egy bankház? Én vagyok a Rothschild? Hisz nem is ismerem magat.

— De kérem, nagyságos ur, gyertyaszentelőkor tetszett adni a pénzt. Száz ezüstforintot. Itt van kérem, elhoztam az egészet.

— Menjen a fenébe. Hagyjon nekem békét és vigye ezt a pénzt.

— De kérem, nagyságos ur, én nem tarthatom meg a nagyságos ur pénzt, én egy becsületes ember vagyok. Ha a Weisz kölcsön kér, akkor a Weisz megfizeti. Nekem irás nélkül lehet adni pénzt. Én se kérek nyugtat, tessék a pénz.

— Menjen már — mondja Ujhelyi.

Weisz el is ment, de otthagya az asztalon a száz forintot. Amikor már kívüli volt az ajtón, utánakiált az Ujhelyi:

— Hallja maga, Weisz, utolsóbb

csirkefogót, mint maga, még nem ismertem. Maga akar engem becsapni? Maga most azt hiszi, hogy nekem megadta ezt a pénzt és jön a nyáron és fog kérni ezret és én adok és maga azt megtartja. Dehát Ujhelyit nem lehet becsapni. Mars ki, maga svindler!

— Így vagyunk a lombarddal, meg a kosztpénzzel. Amikor még száz volt a Ganz, akkor mindenki kapott hitelt, akkor mindenre volt pénz, de most, amikor itt vannak a kétmilliósfolyamok, akkor jönnek az emberek és kiabálnak, nekünk hiába fizettetek eddig; minket nem lehet becsapni, nem hagyjuk magunkat és kezdik adni lefelé a papírost és jön Hoffmann Gusztáv és olcsóbban ad mindent, mint a Hitelbank és jön a Kereskedelmi Bank és mondja, úgy kell a Hitelbank-papírosoknak és olcsóbban adja a saját papírosait.

Most egyszerre csak vagy négyen felugranak a szomszéd asztaltól, odajönnek és azt mondja az egyik:

— Adok Budapesti Gózt huszonkilencért.

Az események megismétlődnek.

(Maximálás Aradon hatvan év előtt. — Akkor is működtek a spekulánsok. — Közlekedési mizériák. — Képek a régi Aradról.)

Jó néha elragódni a múlt morzsáin. A jövőben nincs sok reményesgünk — ha rá gondolunk, önkénytelenül az esedékes szabó és suszter-számlák jutnak eszünkbe. A jövedelem, vagyon, hadinyereség stb. adóhátralékokról,

meg az utóbbi csináltatásáról ne is beszéljünk. Ezek mind elég okot adnak arra, hogy remegve tekintsünk a jövőbe. Ilyen gondolatok hatása alatt böngésztem a múlt századbeli aradi napilapokat. Az „Arad” 1860-ban megjelent számaiban kutatok, abban a reményben, hogy feltámadnak emlékeimben a régi jó idők boldog hangulatai. A június 9-én megjelent számban azt olvasom:

„Amíg circusba ezrével jár az élvágyó publicum, addig a legjellegesebb írók munkái ott hevernek a könyvtárusoknál — „mert nincs pénz”, teszi hozzá ironikusan a megboldogult kollegánk. Ez nem új. Ezt ma is, 1923-ban szóról-szóra elmondhatjuk. Nézzünk csak tovább: 1863. június 10. „A havi tisztviselői ülés elhatározta, hogy úgy Aradon mint a megyében a jöminőségű marhahus fontját 14 krajcárra és a középminőségűét 12 krajcárra maximálja.” Ez se mond újat. Legfeljebb az árakban van némi eltérés. Azzal nem foglalkozik a lap, hogy lehetett-e maximális áron húst kapni? A jelenlegi viszonyokat alapul véve, valószínűleg nem.

Ugy látszik semmi olyat nem tudnak mondani az 1863. évi eseményei, amelyek ma ne volnának aktualisak. Itt van egy pesti levél március 7-ről. Elolvassom, hátha mond valami újat, amiről ma csak álmodhatunk. A levelet Malmos F. írta alá és ezeket mondja: „A báltermek tömve vannak. A Nemzeti Színház „Bánk-bán” előadását betiltották.” Ir még a gazdasági viszonyokról, a rossz közlekedésről és a levelét ezzel fejezi be:

— Sokat irhatnék még, de

— Tudja mit? Ne adjon. Én már egész gőzben vagyok.

— Van Magyar Hitele? — süvit közbe egy ur.

— Magyar Hitelem, — mondja az ur az asztal végéről, aki eddig kávézott, — az van. Csak hitelem nincs. A bankom felmondta a hitelt és nekem el kell adnom a Magyar Hitelt. Mennyiért veszi?

— Tizennyolc és fél.

— Beirhatja.

— Hányszor?

— Kétszer.

Egyet kavár a kávéján, felhörpinti és tovább olvas. Az urak, akik itt álltak, elmennek, ebben a percben odalép egy fiatalember.

— Mennyi a Magyar Hitel.

— Tizenhét és fél.

— Tizennyolcért adok, — mondja a fiatal ur.

— Tizenhét háromnegyed.

— Beirhatja, — bólint a fiatal ur.

— Hányszor?

— Kétszer.

Beirják és ezzel már le is folytatódott az ügy, amihez elemi iskolai olvasókönyvek számára beszéd- és értelemgyakorlatokhoz oda kell írni, hogy ez az, amit úgy hívnak, hogy kontremín.

amiről írni szeretnék, arról nem szabad. A cenzura ugyanis kihuzza.

Ugy látszik a ma gondolai elől hiába menekülünk a múltba. Minden úgy van, mint hatvan év előtt. 1863. február 11-én ezt írják.

„A spekulánsok elárasztották Arad városát. Osszevásárolják a zsirt és a lisztet. A sokat nélkülözött lakóságot éhínségbe döntik ezek a gonosz emberek. Az illetékesek figyelmébe ajánljuk a spekulánsok manipulációit.

Vegyék úgy az illetékesek, mint ha ezt a felszólítást ami pont hatvan esztendővel ezelőtt íródott — ma irtuk volna. A lap panaszkodik a város rossz világításáról. „A város nem gondoskodik elég petróleumról.” Hát mégis csak van valami változás. Ma — villanyról nem gondoskodnak.

„Van nagy a sár — írja többek között egy panaszos levél — hogy szinte lehetetlen Aradon a közlekedés.” „Már minden város gondoskodott rendes helyi közlekedésről csak Arad nem”: írja 1863. augusztus 7-én: „A kocsisok górombák, a főkapitány figyelmébe ajánljuk őket.” Bizony hatvan év alatt a közlekedés keveset, a kocsisok semmit sem változtak.

Átnéztem az egész évfolyamot. Irnak a lengyel mozgalomról, a francia-német fegyverkezésről, meg arról, hogy Moszkvába katoná vonatok robognak. Semmisen változott, vagy visszatért a régi — rossz idők? Elkeseredetten, csalódva tettem félre a megsárgult lapokat, és rájöttem arra, hogy milyen könnyen lehet a jövőbe látni. Hatvan év előtt is úgy volt, mint ma. Sár volt Aradon. Nem volt zsir. Maximáltak és panaszkodtak a világítás mizériái miatt. Hogy mi lesz hatvan év múlva? Igen egyszerű. Olvassuk el a hatvan év előtti lapokat. (Solt.)

HIREK.

— Thomka Zoltán párbaja. Budapesti táviratozza tudósítónk: Thomka Zoltán, az aradi származású huszárezredes ma kardpárbajt vívott Szemző Gyulával, a botrányairól ismert volt bácskai főispánnal. A párbajban Szemző a könyökén sebesült meg, míg Thomka sértetlen maradt. Hogy mi volt a párbaj indító oka, azt nem tudják.

— Tartózkodási engedélyek. Az aradi állambiztonsági hivatalnál 13-an a következők vehetik át tartózkodási engedélyüket: Vrabcz Erzsébet, Fekete Miklós, Nedelkovits Antal, Párdi János, Schwarz Simon, Gergely Magda és Gavalik Teréz.

— Válásos est az evangélikus templomban. E hó 11-én délután 5 órakor az evangélikus templomban szavakkal és karékkal egybekötött válásos est lesz. Az egyházi beszéd Jézus életéről fog szólni.

— Eltűnt hivatalnok. Reinhardt és Seidner aradi cég bejelentette a rendőrségen, hogy alkalmazottja, Háber Géza, akire tegnap 16 ezer 300 leit bizott, eltűnt. A cég annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy Háber Gézával valami baleset történt.

— Eljegyzés. Braun Olga Gyrisul-Negru (Fekete Györgös) és Mandl Manó Arad, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az egész külföldi sajtót bejárta már a hír, hogy február hó 12-én este 9 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében a kat. gimnázium felszerelése javára rendezendő táncestélyt bevezető műsor szellemes prólogját Heppes Aladárné fogja elmondani. Alföldy Pálné dr. Szele Károly által kísért éneke két tánc közé lesz fogva. Az egyiket Bérczy Ilonka lejtű, utána pedig a zárda növendékei fognak egy szép román táncot bemutatni. Végül egy élő ujság keretében a társaság legszébb asszonyai s leányai elevenítik meg egy napilap rovatait. A műsor befejezése után felcsendülő muzikaszó reggelig tartó táncra hívja a vendégeket, a lugásokban pedig gazon terített asztalok várják az éhezőket és szomjazókat. Belépőjegyek elővételben már kaphatók Schérhág H. kézimunka-kereskedésében.

— Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak táncestélye február 24-én a Fehér Kereszt nagytermében.

— A kéményseprők kollektív-szerződése. Az aradi munkafelügyelőségén a kéményseprő munkások megbízottai ma terjesztették Popescu munkafelügyelő elé az ujonnan megkötött kollektív-szerződést, amelyet az inspector tüzetesen átvizsgált és jóváhagyott. A régi kollektív szerződésnek csak néhány pontja változott. Ezek a pontok a bérkérdésre nézve tartalmazzak újabb intézkedéseket.

— A „Vidéki Sport” legújabb száma érdekes tartalommal megjelent.

— Tánciskola. Gencsnyé új kezdő és haladó táncolont kezd február hóban, melyre a beiratkozások megkezdődtek lakásán, gróf Károlyi-u. 7. sz., vagy tánctermében, a Fehér Kereszt-ben esténként.

— Csókok kejes éjszakája. A legnagyobb hazugság, Nászéjszaka 1923-ban, Segítség!... Rendőr! Szabályok a szerelemről, Különös végrendelet, stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— Tavaszi, nyári divatlapok, kézimunkakönyvek nagy választékban Kelet hírlapirodában

Megszökött a kórházból az öngyilkos

(Dávid Ernő betörő vakmerő tette. — Félrovezette őrzőit.)

Dávid Ernő, akit a napokban érdekes körülmények között tartóztatott le az aradi államrendőrség, az éjszaka megszökött a vármegyei közkórházból. Megemlékezett az Aradi Közlöny arról, hogy a veszedelmes betörőt az Uránia-moziban tartóztatták le. A detektív a sötét nézőtéren összekötözte Dávid Ernő kezeit. A mozi előcsarnokában kiszabadította job kezét a kötelékből és öngyilkossági szándékából mellbeszurta magát. A súlyosan sérült embert eszméletlen állapotban szállították a vármegyei közkórházba. Amikor magához tért, kihallgatta a rendőrség. Dávid Ernő tiz. Aradon elkövetett betörést ismert be és megnevezte azokat, akiknek eladta a lopott holmikat. Ma reggelre az a különös meglepetés érte a kórház vezetőségét és a Dávid Ernő őrzetével megbízott rendőrt, hogy a súlyos betegnek látszó ember megszökött. A ravaszul végrehajtott szökésről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Dávid Ernő a kórházba való szállítása után következő napon annyira jobban lett, hogy a rendőrség kihallgathatta. A kihallgatás azonban láthatólag annyira elgyengítette a beteget, hogy állapota rosszabbra fordult. A feltett kérdésekre csak nehezen nyögve válaszolt és rettenetes fájdalomról panaszkodott. A betörő, ugylátszik, nyögéseivel és panaszaival akarta az őrzetével megbízott rendőrt félrevezetni. Nem is gondolt arra senki, hogy a súlyos betegnek látszó ember milyen ravasz terveket forral az agyába. Hogy is lehetett volna elképzelni, hogy Dávid Ernő, aki csak az ápolók segítségével tudott megfordulni az ágyában, szökésre gondol.

Tegnap este a beteg ember különösen panaszkodott. Kijelentette ápolóinak, hogy annyira rosszul van, hogy a reggelt aligha éri meg. Az ápolók este kilenc órakor a rendőrrel egyedül hagyták a „haldoklót” és meghagyták a

— Az Aradi Athletikai Club folyó hó 17-én a Pannonia éttermében Gencsy Béla, Bartolf András és Somló József jubileuma alkalmából ünnepélyes társasvacsorát rendez. Résztvenni óhajtok Marossy Miklós urnál Str. Mocioni (Orczy-utca) 6. szám alatt naponta délután 4—7-ig és a Pannonia szálló portásánál jelentkezhetnek folyó hó 15-én déli 12 óráig. A tagokat ezuton is felkéri minél nagyobb számban való megjelenésre az elnökség.

— A Philatelia című bélyegújság az utódállamok egyetlen magyar nyelvű filatéliai orgánuma ismét megjelenik. Előfizetők számos kedvezményben részesülnek és a Bélyeggyűjtők Szövetségének is tagjai lesznek. Mutatványszám 10 lei. Előfizetési ár 100 lei. Philatelia kiadóhivatala Uzhorod (Ungvár) Bercsényi-utca 16., C. S. R.

— Gombamódra szaporodnak a Brázay mentholsósborszesz (Mentholin) használói, mert kétségtelen, hogy a valódi Brázay kitűnő házi-szer. Mindenütt kapható!

— Ne fogadjon el csak Höfer gyermekhintőport és Baby-crém.

— Új Jumper könyvek megjöttek. Kelet hírlapiroda.

rendőrnek, hogyha a beteg állapota rosszabbodik, költse fel az ápolókat. A rendőr hűségesen virrasztott a beteg ágya mellett. Dávid Ernő egy ideig még jajgatott, aztán elcsendesedett. Ugyilátszott, mintha elahudt volna. Féltizenkettő tájban a rendőr megszemjázott és kiment a folyosóra egy pohár vizért. Kint tartózkodása legfeljebb két-három percet vehetett igénybe. Ezt az időt használta fel Dávid Ernő tervének végrehajtására.

Kiugrott az ágyból és a takaru alá gyűrt különféle rongydarabokat. A párnára egy sötét kendőt tett. A homályban nem is lehetett észrevenni, hogy a beteg már nincs az ágyban. A takarót az alátett rongyok kidomborították, mintha test volna alatta. A párnára tett sötét kendőt minden gyanu nélkül Dávid Ernő fejének lehetett képzelni. Az ágyafurt ember, miután elrendezte az ágat, felkapta egyik beteg-társának ruháját és kiszökött a szobából. Leszállt a kórház udvarára, megkerülte az elmeosztályt és átmászott a kőkerítésen.

A szobából való szökést ama rövid idő alatt hajtotta végre, a míg a rendőr kiment a folyosóra. Körültekintő, mindenre kiterjedő munkája legfeljebb három percig tartott. A rendőr visszajött a beteg szobájába, ránézett az ágyra és mindent rendben talált. Nem vette észre, hogy az ágy üres. Az üres ágyat reggel nyolc óráig őrizte, amikor bejött egy ápoló, megnézni, hogy él-e még Dávid Ernő? Elképzelhető az a megdöbbenés, amikor észreveték, hogy a rendőr az üres ágyat őrizte. Dávid Ernőnek beteljesedett a jóslata: nem érte meg a kórházban a reggelt.

Később megállapították, hogy a betörő nemcsak egy betegnek a ruháját, hanem hétszáz lejét is elvitte. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek a vakmerő szökésről. A rendőrség széleskörű intézkedést tett Dávid Ernő kézrekerítésére.

— Mindenki megnézheti azt a batikolt sálát, amely Bóra Margit kalap- és iparművészeti szalonjában rendelkezésre készült. Somló Testvérek kirakatában látható. Együttal felhívom a t. hölgyközönség figyelmét tavaszi kalapudonságaimra, a melyek finomak és izléesek.

Keze fehér és lágy lesz

Kaiser-Boraxot ha vesz.

— Perzsaszövegsvöve-tanfolyam. A minden oldalról megnyilvánuló kívánságoknak eleget téve, a perzsaszövegsvöves híres mesterei, Székelyék, egy új tanfolyamot rendeznek a Központi szálloda egyik szép helyiségében, I. emelet, saját különre-ndszerű szövevszékükön, melyen nagy anyag- és időmegtakarítás érhető el. Ajánljuk a hölgyeknek, használják ki az alkalmat, hogy ezt a hasznos, szép munkát igazi művésztől sajátítsák el. Beiratkozni Weisz és Benjámín cégnél lehet. Ugy anyag, mint szövevszék a tanfolyamon beszerezhető. A tanfolyam e hó 12-én kezdődik és három hétig tart.

— Az ügyvédi kamara új kormánybiztosa. Dr. Barbur Sever, az aradi ügyvédi kamara kormánybiztosa gyengélkedése miatt felmentését kérte megbízatása alól. A kormány a kérelmet teljesítette és Moldovag Silvius dr. törvényszéki elnököt nevezte ki az aradi ügyvédi kamara kormánybiztosává.

— Megint drágább lesz a vasut. Az aradi állomásfőnökségre ma rendelet érkezett a bucarestii vasut-igazgatóságtól, amely végleges intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy a vasuti tarifákat nagyarányban felemeljék. Ugy a személy-, mint a teherszállítási díjakat mintegy 40 százalékkal emelik fel. Az új tarifák összeállításán már dolgoznak a CFR. bucarestii központjában. Valószínűleg április hó 1-én lép életbe az új rendelet.

— Román irodalmi délután. A vasárnap, e hó 11-én rendezendő VII-ik román irodalmi délutánon ismét érdekes és változatos műsor várja az érdeklődő közönséget. Georgescu János prefektus kérelmére dr. Hatnas szenátor vasárnap Aradra érkezik és az irodalmi délutánon a „Köznyomorral” tart igen érdekes előadást. A szabadelőadást Lipovan Athanasz segédtanfelügyelő dalárdájának énekszámai előzik meg, utána pedig Lázár Médy aradi urleány zongorajátéka következik. A nívós műsor zárószámaként Stamatiad Sándor Aradon élő jeles költő saját költeményeiből tart felolvasást. A szünetben három kosztimöt sorsolnak ki. A sorsolás tiszta jövedelmét a könyvtáralap javára fordítják.

— Házasság. Serbanescu Mihály főhadnagy és Frisch Lilyke házasságot kötöttek.

— Gazdát cserélt a Vadászkiirt. Arad egyik legkedveltebb kávéháza, a Vadászkiirt-kávéház és a szálloda gazdát cserélt. A kávéházat és szállodát Rosenfeld Viktortól a napokban megvásárolta Bráta János teneszmegyei birtokos és malomtulajdonos, aki hétfőn veszi át a kávéhá-

Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken **nemzetközi birkozó verseny** a 9 óras előadás keretében **az Apolloban.**

„JULOT AZ APACS”

Szenzációs hajsza Luciano Albertinivel, a főszerepben. Dorian film. Vasárnap és hétfőn az

Urániában

A Harkányi-birtok elkobzása.

(Még nem döntött az agrár-bizottság.)

Egy aradmegyei nagybirtok kisajátítási, illetőleg elkobzási ügyét tárgyalta ma a megyei agrárreformbizottság. Báró Harkányi János volt magyar Kereskedelmi miniszter 10.000 holdas garahonci birtokának a szekvesztrálásáról, illetőleg a kisajátítását kérték a garahonckörnyéki parasztság. Báró Harkányi János magyar állampolgár és így a békeszerződés értelmében nem volna kisajátítható a birtoka. Azonban a birtok, amely 300 hold szántóföld kivételével erdősegekből áll, Yózzsef főherceg birtoka volt, akitől Harkányi báró 1918-ban a forradalom kitörése előtt vette meg. A bírósági agrárreformbizottság első fokán úgy döntött, hogy a volt Habsburg-birtokot, miután annak a tulajdo-

nosát nem idegen állampolgárnak, hanem távollévőnek tekinti, teljesen kisajátítja és Harkányi tulajdonában egyetlen holdat sem hagy meg. Az erdősegek kisajátítási árát holdanként 200 leiben állapították meg. A végzést úgy Harkányi, mint a *Hazai Fatermelő* és az *Acsev.*, amelyeknek iparvasutjuk halad keresztül a birtokon, megfellebbezték. A fellebbezés ma került a megyei agrárreformbizottsághoz, amely a mai tárgyaláson nem döntött és az ügy tárgyalását február 24-ére halasztotta. Ugyancsak ma tárgyalta a bizottság Jakabffy István és társainak az ügyét, akiknek miután távollévőnek tekintették őket, 2200 holdas somoskeszű birtokát teljesen kisajátította.

A szövetségesek bombázással fenyegetnek

(A törökök elzárták a szmirnai kikötőt — A görögök megkezdték az előnyomulást?)

Párisból jelentik: A francia külügyi hivatalban kijelentették, hogy semmi esetre sem teljesítik a török követeléseket. — Minden esetleges erőszakos kísérletre, amely a szövetséges hadihajóknak Szmirnából való eltávolítását célozza, bombázással válaszolnak. Hivatalos francia körökben kizártnak tartják, hogy a törökök élére állítanák a helyzetet.

mozdulatait, valamint a török kikötőkbe való befutását. Azok a rendszabályok, amelyeket a szövetséges hadihajóknak a szmirnai kikötőből eltávolítása céljából a török parancsnok életbeléptetett, ellenkeznek a nemzetközi udvariassággal s ezért azt követelik, hogy haladéktalanul vonják vissza a rendszabályokat.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli: A szövetségesek konstantinápolyi főmegbízottai az angorai kormány képviselőjének közös jegyzéket nyújtottak át, amelyben kijelentik: a szövetséges hatalmak semmiképpen sem járulnak hozzá ahhoz, hogy a békeszerződés aláírása előtt a törökök bármiképpen megakadályozzák a szövetséges hadihajóknak a török vizeken tett

Londonból jelentik: A szövetséges hadihajók parancsnokai és a szmirnai török parancsnok között megegyezés jött létre, hogy mindaddig fenntartják a státus kvót, amíg a hadihajók szmirnai időzése ügyében támadt vitás kérdést diplomáciai uton elintézik.

Párisból jelentik: A francia külügyminiszteriumban megerősítik a hírt, hogy a törökök teljesen aláaknázták a szmirnai kikötő bejáratát s így oda újabb hadihajók nem futhatnak be. A Pierre Lotti nevű francia cirkáló, amelyet a szmirnai francia kolónia tagjainak elszállítására vezényeltek, már nem juthatott a kikötőbe, mert a törökök nem bocsátottak vezetőt rendelkezésére, aki az aknamezőn átvezesse a hajót.

Az Acsev. tisztviselők átléptek a CFR.-hez.

Az állam kezelésébe került Acsev. központi tisztviselői egyikét főtisztviselő kivételével ma délelőtt dr. Pascuti Traian kormánybiztos vezetésével megjelentek Pop Octavian aradi kerületi vasutigazgatónál, akinek bejelentették, hogy valamennyien át lépnek a CFR. szolgálatába. Ezt megelőzőleg dr. Pascuti kormánybiztos beszédet intézett a kerületi vasutigazgatóhoz, amelyben kiemelte, hogy olyan vasutasokat vezet elébe és visz át az állam szolgálatába, akik fegyelmettségükkel, szakképzettségükkel, kötelességtudásukkal a világ első magánvasutijává emelték az Ia. Cs. E. V-at. Amikor ezt a vasutastábornok átvezeti az állam szolgálatába, arra kéri a kerületi vasutigazgatót, hogy fogadja jóindulatába az állam új vasutasait.

Pop Octavian kerületi vasutigazgató örömeinek adott kifejezést, hogy a CFR. tisztviselői kara ily kiváló vasutasokkal gyarapszik és biztosította az előtte megjelent Acsev. tisztviselőket, hogy mindenki olyan szolgálati beosztást fog kapni, amilyenben eddig volt az Acsev.-nél. Megkérte őket, hogy tudásukat, lelkiismeretességüket és szakképzettségüket vigyék át új szolgálati beosztásukba is és végül arra kérte valamennyit, hogy igyekezzenek megtanulni az állam hivatalos nyelvét, amelyre szükségük van.

Nyomban azután meg is történt a CFR. szolgálatába léptetése Acsev. tisztviselői szolgálati beosztása, amelyben már a hétfői napon meg is kezdik működésüket. A vonalakon levő forgalmi személyzet nagy része a mai napon irásban jelentette be, hogy át lép a CFR. kötelékébe. Ezzel az Acsev. állami kezelésbe való átvételének fontos személyi része is elintéztet nyert.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 10.) Dollár 215, márka 00.1, dinár 2.20, francia frank 13.50, magyar korona 0.750, *Kifizetések:* Budapest 12.50, Bécs 330, Berlin 0.0080, Prága 640.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Február 10.) Páris 13.18, Berlin 0.0068, London 1005, Newyork 214, Milano 10.50, Zürich 41, Bécs 0.0031, Prága 6.35, Budapest 0.09. *Valuták:* Márka 0.00105—110, angol font 980—1000, francia frank 13.40—13.50, svájci frank 40—41, líra 9.80—1000, dinár 1.95—2.00, dollár 213—214, osztrák korona 0.0031—32, magyar korona 0.07-7 és fél, szokol 6.10—6.20.

Zürichi nyitás. (Február 10.) Berlin 0.0175, Newyork 532.75, London 2493, Páris 33.20, Milano 25.75, Prága 15.80, Budapest 0.2025, Belgrád 4.95, Varsó 0.0150, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0075.

Zürichi zárlat. (Február 10.) Berlin 00.162.50, Amsterdam 210.50, Newyork 533.25, London 2494, Páris 33.15, Milano 25.72, Prága 15.80, Budapest 0.20.25, Belgrád 4.95, Bucuresti 2.50, Varsó 0.0150, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.007550.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Február 10.) Napoleon 9900, angol font 12.335—12.625, dollár 2626—2735, francia frank 163—173, líra 127.50—133.50, márka 0.09—10, osztrák korona 0.0370—390, leu 12.50—13.50, szokol 7850—8250, svájci frank 491—515, dinár 24.50—26.50, lengyel márka 0.07.50—8.50, léva 15.50—16.50, hollandi forint 1040—1075.

= Aradi ingatlan-forgalom. Kreis József és neje eladták a Zimándulóban fekvő házhelyüket 25000 leiert Nyeste Lajos és nejenek. — Penkey Antalné eladta a Str. Romul 2. sz. házat 70000 leiert özv. Merker Samuné és Weiner Frigyes és nejenek. — Lammert Ferenc és a Liga societate corporative de consum a intelectelor si muncitorilor din Arad eladták a Str. Unirei 11. sz. házat 160000 leiert Wolf Gusztáv (Augustin)-nak. — Karmaczky Gyula és neje eladták a Calea Saguna 35. sz. házat 50000 leiert Hussein Ramadon és özv. Zsemberi Jenőnének. — Gárdonyi Jenő eladta a Str. Granitei 7. sz. házat 22000 leiert Geiger Ignátnénak. — Mittner Sándorné eladta a Str. Remus 5. sz. házat 50000 leiert Chis Miklós és nejenek.

Dorian-film. **SODOMA és GOMORHA I. rész** reprize kedden az **URÁNIÁBAN**

Sensatio! MISSIR-nél. Leltár utáni első hét. Régi árak!

Papazoglu hangversenye (A gordonkaművész a Kulturpalotában.)

Ritkán van módunkban a gordonkán művészi kezek játékát élvezni és az a körülmény még értékesebbé tette a Kulturpalota tegnapi hangversenyestjét. Papazoglu hozta el hozzánk művészetét tegnap este nem először. Ezúttal is megállapította róla szintén nem először, hogy értékes művészei nemiség. Műsorának voltak ugyan apróbb hibái, ezek azonban semmit sem vonnak le abból, hogy Papazoglu vérből zeneművész, a ki gordonkájának vonóját és húrjait mestersen kezeli. Mint minden elsőrendű hangversenyt szoktatóval szoktak kezdeni, úgy Papazoglu is ennek adta az elsősegét. Választása azonban nem volt szerencsés, mert Beethoven „A Kur szonátája” házi kamarazene-tartalmú való és csak differenciált zenészfűleknél nagy élvezet, de a zenekedvelő tömegeket nem fogja meg. Ennél a számnál a művész különben sem volt még diszponálva. A mű sem tartozik Beethoven nagy alkotásai közé, némi hangulat és lendület csak a negyedik tételben (allegro vivace) van. Itt melegedett fel a mester a legjobban. Tónusát azonban már a harmadik tételnél (adagio cantabile) ragyogtatta. Műsorának gerince Saint Saens „A moll” koncertje volt. Az elsőrangban felépített romantikus mű teljes szépségében érvényesült a művész tolmácsolásában. Itt a mesternek a sejtelmes hangulatokat kedvelő előadásmódja, a szordino feltétele után, elemében volt. A közönség a hangversenymű tökéletes interpretálása után lelkesen tinnepelte a művészt. Papazoglu Saint Saens tolmácsolásán is futott az ezután következő apróságok előadásával. Lalo poetikus „Lentoja” Papazoglu előadásában egyetlen leheletszerű sóhaj volt és világosan jelezte, hogy a művész az ilyen apróságokkal képes a legnagyobb hatásokat elérni. Ehhez a műhöz a hangulatot kellőképpen készítette elő két rokokószerű apróság: Couperin és Lully rizsporos gráciájú gavotteja. A hangverseny méltó befejezése volt a fényes technikai hanghatásokban bővelkedő Popper „Polonaise.” Papazoglu balkezetechnikája teljesen kifogástalan és vonótechnikája mesteri, menetei ugyan néha nem voltak elég tagozódottak, de ennek minden bizonnyal a hangszer volt az oka. Egészen véve a tegnapi hangversenyest élvezetes volt és azok számára, akik ott voltak, ma radandó emlékül. (b, i.)

lan és vonótechnikája mesteri, menetei ugyan néha nem voltak elég tagozódottak, de ennek minden bizonnyal a hangszer volt az oka. Egészen véve a tegnapi hangversenyest élvezetes volt és azok számára, akik ott voltak, ma radandó emlékül. (b, i.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A szerkesztésért:

KAROLY JÓZSEF

felel.

Cenzurat:

Dr. V. MARCOVICI.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Apró hirdetések

Különféle.

VARRÓGÉPEKET, kerékpárokat, gramofont, legjobban javít Schwarz műszerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12811

FOLYÓ HÓ 7-én délután 4 órakor Grummel Károly nevű 10 éves, római katolikus, 4 elemi iskolai tanuló, nevelő szüleinek Pancotai (Pankotai) lakásáról eltávozott és azóta eltűnt. Ki a gyermek hollétéről tud, vagy nyomára vezet, illő jutalomban részesül Weisz Soma borbizományosnál Pancota. 678

ÁSSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható varró- és szabásati tanfolyam van Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emelet udvari feljárt. 12971

MŰHELYNEK alkalmas cementezett pincehelyiség Piata Plevnei 4. sz. (Vas-lakat) kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 13055

NAGY RAKTARHELYISÉG mely iparüzemnek is alkalmas közvetlen a Piata Iancu (Szabadság-tér) közelében vágány mellett kiadó. Bővebbet dr. Weil, Bul. Carol (Erzsébet-körút) 26. sz. 690

Architekt

EMIL TABAKOVITS

építész. 680

Műszaki iroda: Arad, Piata Catedralie (Tőkölly-tér) 2/a.

Az építkezéssel kapcsolatos tervezési- és kiviteli (új-építkezés, átalakítás, tartozás stb.) munkálatokat a legelőnyösebb feltétellel vállalja.

Arad

határában levő gyönyörű kastély, istállóval, oeselővel, 2 holdas parkkal, 14 holdas szállóval és gyümölcsösrel, 18 holdas szántóval, valamint két tanya (cirka 40 holdas) eladók. Bővebbet: Wallinger-Irodában, Földes-patika kapujával szemben. 13190

IDET szállítási vállalat Arad Telefon 305 és 306 saját teherautóin
ORADEA-MARE — ARAD — TIMISOARA között 13055
legelőnyösebben áruszállítást eszközöl.
Városi fuvarozást is vállal.
Gyűjtő-állomás: TIMISOARA, ORADEA-MARE.

Minden nő

használjon

SERAIL-CREMET

ha azt akarja, hogy szép és üde arca legyen. Kapható nappali és éjszeli használatra: 12171

a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

Legkitünőbb asztali ital a Kardos-féle

„**Kristály**” mesterséges ásványvíz. Üdít, étvágyat gerjeszt. — Kérjük mindenütt! 683

Ma már tények bizonyítják azt, hogy kalap, fehérnemű, ugyszintén cipő szükségletét a legelőnyösebben és legjobban minőségben

Mánya

cipő és ural divat üzletében szeresethők be Araden. Str. Matianu (Föray-utca) és Piata Catedralie (Tőkölly-tér) sarkán, II emeleten Guttman-házban. 1835p

Állandó raktár! :: Állandó raktár!

„Victoria”

vatta, kötszer, gummi-áru és betegápolási cikkek aradi lerakata. 18771

HEHS és KLEIN

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám.

Keresünk

a fűszer és vasszakmában tökéletesen képzett

kereskedő segédet

Magyar és román nyelvek tudása okvetlenül megkívántatik.

Ajánlatok:

Messer Lipót és Fia

Chisineu (Kisjenő.)

cimre küldendők. 13055

Megbízható

erdélyben a textiláru szakmában jól bevezetett

utazót

felvesz helybeli

iparvállalat.

Cim a kiadóban. 697

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsíros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami leholet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesszerak) sikkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arczépitő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Margit-tereme gyára Budapest, I. Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micailaca. 12091

Arlejtési hirdetmény.

Clubul „Gloria-CFR.” a sporttelepén lévő buffot bérbeadására arlejtést hirdet. Ajánlatok zárt borítékban február 20-ig nyújtan-dók be. Bővebb felvilágosítást ad Ferdinand György titkár, Strada Horia No. 1. (volt Első Magyar helyiség.)

648 Elnök ség.

Primul și marele birou de traduceri din Arad.

„UNIVERSAL”

Első és legnagyobb aradi fordítási iroda. Str. Moise Nicoara (Petőfi-u. I. Andrássy-ut sarok) I. emelet.

Propriet. Eduard Piblinger Ede tulajd.

Elvállalja mindennemű irat pontos és szakzerű lefordítását a kellő titoktartás mellett, román, német, francia, olasz, angol, szláv, stb. nyelvekre és nyelvekből. Technikai és egyéb műfordításokat garancia mellett vállalja.

Kereskedőknek és vállalatoknak a levelezését havi 150—300 Lei átalány fejében elvégzi.

Erdély és Bánát nagyobb városaiban felállítandó képviselők részére megbízottakat keres.

Aradon a következő cégek vállalják a fordítások átvételét: Wallinger István hirdetési iroda; Klein-féle hírlapiroda; Rubinstein Mór szállító iroda.

Temesvárott: Handels kurier kiadóhivatala.

Déván: Laufer és Hirsch-féle papírkereskedés. 873

Brádon: Minerva és Roth-cégek.

Tordai cement eladó Steiner József

okleveles építész, építő-mester anyagtelepén 674
Bulv. Dragalina (Apponyi-körút) 15-16

Aki jól és olcsón akar vásárolni, Linoleumárut

okvetlenül keresse fel az új Linoleum üzletet, Str. Matianu (Föray-utca) Hunyadi-palotában, ahol mindenféle Linoleum szőnyeget, viaszos terítőket, és bőrvásznakot óriási választékban talál. Szives partfogást kér: Kramer Béla

„Chrysantheme“ virágszalón és magkereskedés

Üzlet: Strada Eminescu 41. szám. (Vadászúti szállóudvar mellett.)
Kertészet: Calea A. Vlaicu (Astra motorgyárral szembe.) 110 és művirágok, németországi magvak jutányosan kaphatók. 18745

Invitare.

Casa de Pastrare Nádlae Soc. pe Acti va tine in 25. Februarie 1923. la orele 11 a. m. in sala bisericeii evang. din loc a

XLVII-a adunare generala ordinara la care prin aceste invita toti actionerii.

Ordinea de zi:

1. Raportul directiunii.
2. Raportul comisiei de supraveghere.
3. Prezentare bilantului si acordarea absolutului.
4. Dispozitii asupra venitalui curat.
5. Eventuale propuneri.

Meghivás.

A Nagylaki Takarékpénztár Részvénytársaság 1293. Február hó 25-én délelőtt 11 órakor a helybeli evang. egyház gyűlés-termében tartja.

XLVII. rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg bemutatása*) és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyeramény feletti intézkedés.
5. Netán beérkező indítványok megvitatása.

Jegyzet: 52. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal részvényeit az intézet pénztáránál letenni, hol neki térítvény adatik.

53. §. Csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei saját nevére szólnak.

*) A mérleg 1923. január 15-től kezdve a hivatalos órák alatt az intézetnél megtekinthető. 600

Versenyárgyalási hirdetemény.

Az aradi Patronázs Egyesület eladja versenyárgyaláson Strada Fabriciei (Gyár-utca) 24. szám alatt fekvő **beltelkes emeletes házat (volt gyufagyár épület)** Feltételek a Strada Gheorge Popa (Ferdinánd-utca) 3. szám alatt dél-éltől 9—1 óráig a titkári hivatalban betekintheők. 618

Garantált fajtisza!

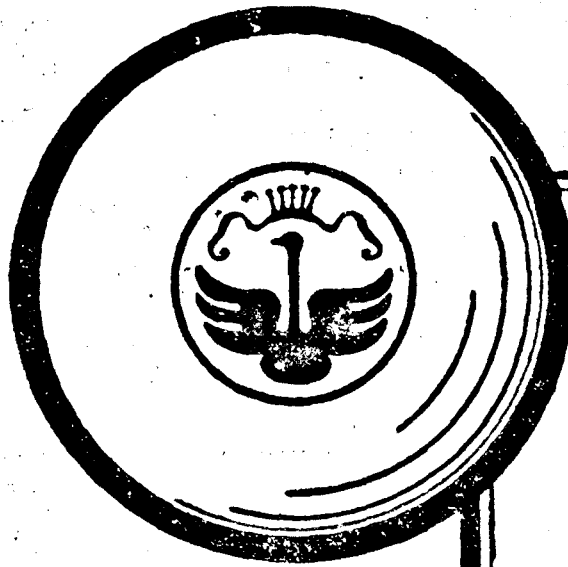
Erfurti főzelék és virágmagvak kaphatók

Balázs Odön

magkereskedésében
Oradea-Mare (Nagyvárad)
Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 4.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Használt ólom megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadékhivatalban.

Vezérképviselő:
Barthmes Viktor, Arad
Strada Alexandri No. 3
Telefon 208 és 716.

ELIDA
pipecesszappan azoknak, kik a minőségre sokat tartanak.

FELTER TERÉZ

kozmetikai intézete ARAD, 18679
Strada Metlana (Ferry-u.) 4.

Hajszálak végleges eltávolítása, arcápolás.

Hölgyfodrászat, hajfestés, manikűr.

Adolf Lusztbáder

ingatlanforgalmi iroda 246

Arad, Str. Desseanu (Révay-u.) 2.

Elfogadok megbízásokat házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

JEANETTA MOHR
fog FOG
vizsg. fogtechnikus
Arad, Luther-tér 1.
Rondel 8-12, 2-7-ig.
Minden osztoritkőn szegényeknek ingyen foghuzás. 12641

Órásüzlet

Aradul-nou (Ujarad) főutcáján, biztos existenciát nyújt, szerzőkkel, nagy vevőkörrel elhalálozás folytán azonnal eladó. Bővebbet:

Gráf Sándor

építésznél, Arad, Str. Ioan Calvin No. 12.

Friss és kellemes ízű
Csukamájolaj
most érkezett, ára egy nagy üvegnek 30 Lei. 12061
Orvos urak figyelmébe!
Neosalvarsan nagyobb mennyiségben
Scharlachserum
a Sächsische Serumwerke összes készítményei. Kaphatók:
Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Használt szerszámgépek

Elstergepadok: 800, 1000, 1500, 2000, 2500 és 3000 m/m csucstáv.
Gyorsfűrőgépek: 20, 25, 35, 40, 60 és 80 m/m
Exenterpresek: 1, 3, 4, 5, 6 és 7 számú.
Vasgyalógép 800 m/m. Univ. csiszológép.
Marógép 410x180 m/m. Univ. osztóféjfel.
Légkalapács 60 kg. medvesúly, Homlokkerékmarógép.
Különféle fagegmunkáló gépek, revolverpadok stb.
Gyárilag javítva üzemszerűen.
Aczel, Strommayer és Székely
Budapest, V., Váci-ut 6. Telefon 86-04.
Sürgönyeim: Stomaóci, Budapest. 18691

KESKENYVÁGÁNYU VASUTAK teljes felszerelése a győri waggongyár
gyártmányainak kizárólagos eladása. 18054
ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG keskenyvágányu vasutoertály.
KÉPVISELETEK: ARAD, GEJINGER ÉS BÖHM okl. mérnökök Str. Eminescu 5. CLUI, Erdős Mór, okl.veles mérnök.
NYOMJELZÉS! TERVEZÉS! ÉPÍTÉS! ALLANDÓ ERDÉLYI LERAKAT!

Telefon 151. Mindenfajta nyomtatványokat Telefon 151.
a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig izlésesen, jutányosan és gyorsan készít
az „Aradi Közlöny” nyomdája
Acsev-palota Acsev-palota

Nem is hisz
milyen megkönnyebbülést nyuj sok viszontagságunk közepette a
DIANA
sósborszesz
állandó használata. Szervezetünk állandó képességét már kora ifjuságunktól fogva ápolnunk kell. Semmiféle szerrel sem érhetjük est el oly biztosan, mint a 13678
DIANA
sósborszeszszel.

Utleveleket 45 leiert láttamozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet, főtér és Weiss Dávid nagykereskedése Str. Măraşesti (Kossuth-utca.)

Utlevélekre vizumot 55 Leiert legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ANGOL és francia divat szerint toilleket a legelőnyösebben készítik. Friedmann Eszti, Piata Avram Iansu (Szabad-ság-tér) 18. szám, I. emelet, udvari feljára. 672

SZÜLESZNO 24 évi fürdő praxis után megkezdte működését. Vidékre is ajánljuk. A. Péterffy, Str. Bucur No. 8. 658

KERESKÉK egy románul beszélő fűszerkereskedő serédet, aki a rövidáruhoz is ért. Weiszberger, Gurahout. 670

APOLONO ajánlkozik nappalra, vagy éjszákára koszt nélkül. Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 57. 659

IRODISTANO hosszabb gyakorlattal állandó alkalmazást nyer Kovács Soma Társánál, Arad. 667

KERESÜNK a helybeli piacon és a vidéken kereskedőknél jól bevezetett üzletszerzőt, megfelelő fizetéssel; és jutalékkal. Részletes ajánlatok „Allandó” címen a kiadóba körünk. 661

JOLFOZO szakácsné jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 660

MINDENES főzőné keresetkét február 15-ére kéttagú családhoz. Cím a kiadóhivatalban. 496

KAMMERJUNGER, oder Hausfräulein perfekt im Schneidern u. gewandt im Damendienst empfielt sich. T. M. Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) 37. ajtó 19. 572

TEGLAGYARI MUNKASOK KÖRKEMENCÉHEZ. Behordók, kihordók, rakók és ábrigolók, kerestetnek acord munkába, avagy vállalkozónak kiadandó. Ajánlatok kéretnek: Partos és Társai gőztégia és cserépgyár címére Lugojra. 604

UTAZÓI, „gynöki, raktárnoki állást keres, szállítási teendőknél jártas román, magyar, németül beszélni egyén, aki utlevéllel rendelkezik bármely országba vagonok elsérését vállalja. Cím Wallinger hirdetőjében. 13190

SZABONO házakhoz ajánlkozik, vidékre is. Karács, Calea Saguna (Varjassy Lajos utca) 29. 638

MUNKASNOK felvétetnek. Barthmes cukorkagyár, Str. Nisa Filipescu (Florian-utca) 38. 13054

KERESKÉK egy jó házból való fiút üzlettembe tanulónak, ugyanott egy kifutó fiú is kerestetik. Fejér Gyula fűszerkereskedő. 692

SZOBALANY, JO bizonyítvánnyal felvétetik. Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 8. 689

FIATAL kereskedő segéd, teljes ellátás mellett felvétetik a 12-és Ros. ezred káptalanban, Marja-gyárral szemben. Román nyelv perfect tudása megkívántatik. 701

HILYBELI bank ügyes gépirót vagy gépirótót keres levelezésre, ki lehetőleg a német nyelvet is bírja, azonnali belépésre, megkereséseket eddigi működés megjelölésével. „Bank” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 13253

DEUTSCHES FRÄULEIN wird gesucht zu 3 Kinder. Adresse im Administration. 682

INTELLIGENS idősebb özvegy gyermekek mellé felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 13190

ILLYÉS ÉS SAMUELNE nőiszabóknál Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 5. elsőrendű varrások, tanulócsányok, egy jobb családból való fiú tanulónak felvétetnek. 685

Vétel és eladás.

BRONZ SZOBROK, ezüst leveses kanalak, tejmerítő kanál, karlsbadi porcellán tájak, majolika kulaos, majolika asztal, festmények, bronz fali díszek, dísztárgyak, függönyök, villany szamovár stb. eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23., I em. 1000

BUTOR, tulhalmozott raktár miatt, ebédlő és hálószobák olcsó áron kaphatók Wiegenfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39 sz. 10655

KÉT PAR 86" Bars-Gelencei malomkő jutányos áron eladó. Str. Maria Chendi (Kölesy-u.) 6-7. 679

EGY új modern konyhaszekrény eladó. Str. Mărășești (Kossuth-u.) 1. ajtó 6. 681

MINDENFÉLE üres üveget veszek. Kardos ásványvizkereskedő Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. 684

INGAÓRA eladó. Str. Mână de Aur (Aranykéz-utca) 10. ajtó 4. jobbra. 677

IRODABERENEZÉST keresünk megvételre. Iróasztalokat, székeket, írógépet, könyveszekrényt, állóasztalt. Uranus iroda főpóstával szomben. 13001.

KÉT SZOBA és konyha berendezés olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 13190

KÉT SZOBA butor azonnal eladó. Strada Puscasiilor (Lóvész-utca) 6. Kalina. 691

NÉGY WAGGON barna készén olcsón eladó. Str. Capitan Ignat (Kapa-u.) és Str. Sava Raicu (György-utca) sarok. Czeiler fatelepén. 696

PETROLIUM kapható Iritz festéküzletében. Str. Brancovici (Lázár V.-u.) 13190

ELADÓ egy 90 fiókos fűszer állvány, egy jég szekrény, mákdaráló, kávéőrölő. Cím Kelet hírlapiroda. 13055

BOROS transzportördök 2 ászok hordó, egy teljesen új pumpa eladó, vagy pincével együtt átadó. Cím Savoy cég kereskedelmi iskola mellett. 15781

EGY szép szilfa háló szoba, több butor darabok, egy Hoffar és Sohrans féle cséplő garnitúra üzemekepe teljes felszereléssel eladó. Str. Romanul (Sarkad) Vimos u. 2. 698

EGY FEHÉR hálószoba és egy előszobával tükrrel olcsón eladó. Str. Theodor Ciontea (Pölteberg Ernő-u.) 6. 700

EBÉDLŐBERENDEZÉS két kredenc, asztal, nyolc szék 10 ezer, tizenkét szeméyes ebédlőszerviz, fuszharmonium, szongorák eladó. „Uranus” iroda főpóstával szemben. 13001

ELADÓ dreszirozott Dokszy kutya, házörző, patkányfogó és vadásztára is alkalmas. Arad, Bulv. Regele Ferdinand (Boros Bani-tér) 1. sz. Fischer. 699

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszövegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ezzepalota.) 11895

MINDENMÉÜ ÉKSZERT gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

VESEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel László könyvkereskedése. 13629

SZÖLLOKARÓT 7" hosszban, érett marhatrágját villamossal bármely községbe szállít. Fatermelő, Radna 9. 669

BENZINMOTOROK készleten. Kovács Soma Társánál. Arad. 667

FIATAL 8 HP. Máv. cséplőgarnitúra társas viszony megszűnése miatt és 6 HP. magányos Máv. cséplőszekrény gyűrűkenetű, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Pálfi Sándornál, Nagyzerind. 668

SÜRGŐSRN ELADÓ teljesen jókarban egy ötvev 10 HP. MÁV. golyóscsapágyú gőzcséplő garnitúra. Siclau állomás. 667

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szövegeket, festményeket, műtárgyakat, régi íveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

YOST eredeti festékpárnák Klasszikus a legjobb carbonpapir kaphatók Szegfű író-gépvállalatnál Luther-utca 1. Telefon III. 13731

HAJAT veszek. Fischer, modern hajmunka vállalata Str. Mărășești (Kossuth utca) 58. 297

EGY PÁR szép LŐSZERSZÁM olcsón eladó Pollák József cégnél. 405

PAPRIKA minden mennyiségben és minőségben, legolcsóbb napi áron kapható Pollák József fűszerkereskedésében. 404

ELŐRAJZOLÁSHOZ új minták érkeztek Errezt kézimunka-üzletébe, a színház mögött. Függönyök, ágyterítők szolid árakban. 514

GŐZMALOM 40 HP., 3 hengerek, 2 kő, síkszita, hámozógéppel, köves, üzemekepe, vasut mellett, képtület 600 □-l, magtárral és lakóházzal eladó. Ugyancsak 80 kw. A. E. G. 150 voltos elektro motor eladó. Jeck, Szt. miklóslás-mare Nagyszentmiklós. 566

EGY DARAB 50 HP. Diesel-motor, 1 darab 30 HP. Bolinder-motor eladó. Zimándi-malom. 599

PERZSA ebédlőszöveg 350x450 sürgősen eladó. Strada Pescarului (Thököly Imre-utca) 51. 687

EGÉSZSÉGES BURGONYA kapható „Doina” cégnél. Strada Crisan (Karolina-utca) kisposta, 633

FŐZNI VALÓ sárgarépa és valódi mátkői dughagyma eladó. Str. Mărășești 8. szám. 682

RONGYOT megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 1000

Ingatlan.

STR. ALBA IULIA (Zsófia-utca) 7. számú ház eladó. 631

MODERN ház 3 szobás lakással eladó. Cím a kiadóban. 632

STRADA MADACH IMRE 7. számú ház azonnal eladó 3 szobás lakással. 639

STR. GITUZ (Illés-utca) 86a. számú ház eladó. 648

SAROK HAZ három egy szobás és egy két szobás lakással eladó. Üzletnek igen alkalmas. Str. St. O. Iosif (Bajza-utca) 12., Mosótyz-telep. 647

STR. COSBUC (Wesselényi-utca) 13. számú modern magánház eladó. 653

ELADOK kisebb és nagyobb mű- és gőzmalom 300 ezer Leitől 2 millió Leig. Haáz-iroda Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. 13514

A VASUT közvetlen közelében 380 □-l telek lakással 45.000 lei vételár mellett eladó. Cím a kiadóban. 673

EGY magas földszintes bérház 5 szobás fürdőszoba, cselédszoba, konyha, éléskamra és üvegesített folyosóból álló lakással, istállóval, kocsiszinnel (autógarage) eladó. Cím a kiadóban. 656

MODERN belvárosi ház istállóval, azonkívül több bér- és magánház eladó. Bövebbet Wallinger-irodában. 13190

ALKALMI VÉTEL KINALAT. Magánházak 4-5 szobás lakással, bérházak lakással bel- és külvárosban legjutányosabban kölcsönökkel megvehető. — Szőlők modern villákkal, felszereléssel, 2 holdon felüliek, hegyalján minden tájon kaphatók. — Tanyák aradi határban kisebb-nagyobb szántóval eladók. Díjtalan felvilágosítást nyújt „Argus” iroda Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13413

ELADÓ sarokház üzlettel, korcsmával, egy három holdas szőlő teljes felszereléssel a maderati (magyarádi) Nagyuribegyen. Bövebbet Comleus (Oszentanna) 448. 693

ALKALMI VÉTELEK! Sarok üzletház 2 üzlettel, mely havonta 15-20 ezer Leit jövedelmez, 3 szobás lakással. — Földszintes ház piactól 8 pernyi távolságra, 3 szobás, fürdőszobás lakással. — Str. Secerei (Sarlót Domokos-utca) 32. számú sarok üzletház. — Str. Cornel Popescu (Edelspacher-utca) 11. számú ház. — Házak kitűnő forgalmu üzletekkel. — Tőkebefektetésre alkalmas bér- és magánházak 3-7 szobás lakásokkal. — Fűszerüzletek, vendéglők eladók. Haáz-iroda, Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. 13514

ELADOK szőlők a hegyalján kőnával, felszereléssel. Haáz-iroda, Str. Románului (Zrinyi-utca) 6. 13516

STRADA VASILIE PAGUBA (Báthory-utca) 25. sz. a sarokház üzlettel eladó. Bövebbet dr. Keresztes Gyula ügyvédi irodájában Strada Horia (Széchenyi-utca.) 694

BELVÁROSBAN olcsón eladó üzletek, vendéglők, magánházak, bérházak 3-4 szobás lakással. Ügyvendők felvétetnek Lukácsnál, Strada Popescu (Edelspacher-utca) 20. 657

STRADA GENERAL C. COANDA (Borona-utca) 49b) számú modern ház kétszobás lakással azonnal eladó. 695

FOTÉREN és főter környékén nagyobb és kisebb üzletek kirakattal, raktárral, előnyösen eladók, megbízott „Argus” iroda Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13413

MAGAN ÉS BÉRHAZAKAT megvételre keresünk. Savoy cég kereskedelmi iskola mellett. 13781

BELVÁROSI sarokház 4 szobás lakással, üzlethelyiséggel 300 ezer lei, Strada Mărășești (Kossuth-utca) magánház 5 szobás lakással 550 ezer lei, kisebb korcsma 40 ezer leiert és több üzletek eladók. „Uranus” iroda főpóstával szemben. 13001

A VASUT állomás közelében Str. Elena (Gizella-u.) 1. számú sarokház 2-3 szobás lakással világos nagy pincékkel elköltözés miatt eladó. 702

Üzletek.

JÓFORGALMU sarok vendéglő a vasut és waggonyár mellett házzal, nagy telekkel, azonnal eladó. Cím kiadóban. 608

FORGALMAS HELYEN egy üzlet eladó. Cím a kiadóban. 671

Ellátás.

KÉT intelligens leány, vagy fiatal házaspár teljes ellátást nyerhet. Cím Wallinger hirdetőjében. 13189

„Megbízás” vállalat Strada Horia 2. Mindennemű megbízást vállal, (Széchenyi-u.) 2. vidéki és külföldi levélbeni megbízásokat elintéz, ingó és ingatlanok adásvételét közvetíti